

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU
SAOPŠTENJE

Broj: 295

Podgorica, 31. oktobar 2012. godine

Prilikom korišćenja ovih
podataka navesti izvor

Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima u Crnoj Gori 2012. godine

Zavod za statistiku Crne Gore je po drugi put sproveo Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o zastupljenosti i korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija od strane preduzeća.

Ciljna populacija su preduzeća sa 10 i više zaposlenih koja su intervjuisana telefonskim putem u periodu od 1. do 15. aprila 2012. godine. Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o zastupljenosti i korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima iz određenih sektora prema klasifikaciji NACE Rev 2: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; građevinarstvo; informisanje i komunikacije; poslovanje nekretninama; prerađivačka industrija; snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; stručne, naučne i tehničke djelatnosti; transport i skladištenje; trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala; usluge smještaja i ishrane.

Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 617 preduzeća na teritoriji Crne Gore.

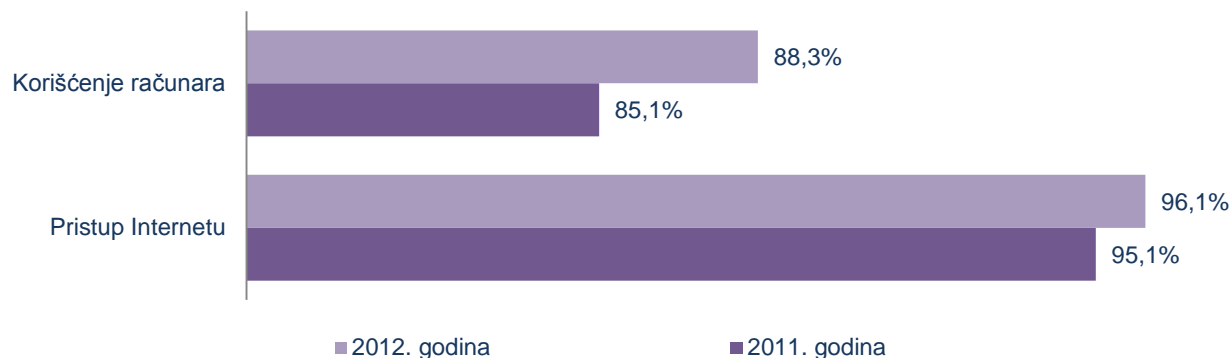
U Crnoj Gori 88,3% anketiranih preduzeća je izjavilo da je koristilo računare u svom poslovanju tokom januara 2012. godine. **Svi ostali podaci u ovom saopštenju se odnose samo na preduzeća koja su u svom poslovanju koristila računar(e) tokom januara 2012. godine.**

Prema rezultatima istraživanja 53,3% preduzeća (koja su koristila računar u svom poslovanju) je svojim zaposlenim omogućavalo daljinski pristup e-mail sistemu, dokumentima ili aplikacijama preduzeća, tokom januara 2012. godine.

Kada je riječ o Internetu, istraživanje je pokazalo da je 96,1% preduzeća, koja su koristila računar, imalo pristup Internetu, tokom januara 2012. godine. Ovo predstavlja rast od 1% u odnosu na prethodnu godinu.

Od preduzeća koja su imala pristup Internetu, 53,1% je odgovorilo da su imala Web Site/Home Page, tokom januara 2012. godine.

Grafik 1. Korišćenje računara i pristup Internetu u preduzećima prema sektorima/oblastima

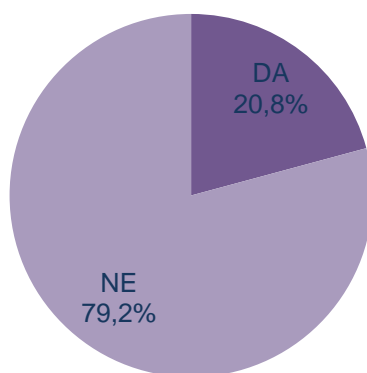
U odnosu na 2011. godinu, evidentan je rast broja preduzeća koja su koristila računar u svom poslovanju tokom januara 2012. godine, i to za 3,2%, kao i procenat preduzeća koja su imala pristup Internetu za 1,0%.

Kada posmatramo preduzeća prema sektorima, vidimo da je procenat preduzeća koja su koristila računar u svom poslovanju tokom januara 2012. godine u:

- finansijskom sektoru 100, 0%;
- sektoru proizvodnje i građevinarstva 91,8%;
- nefinansijskom sektoru 86,8%.

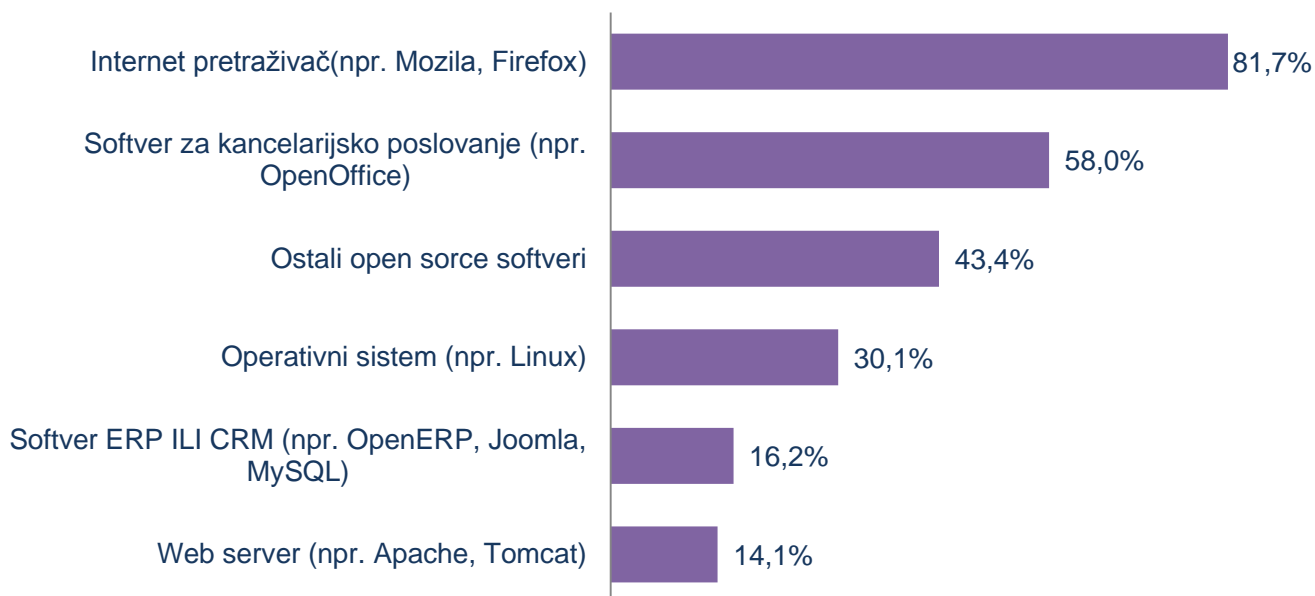
Na pitanje o zapošljavanju IKT/IT stručnjaka tokom januara 2012. godine, 20,8% preduzeća je odgovorilo da je zapošljavalo stručnjake koji imaju sposobnost da odrede, dizajniraju, razvijaju, instaliraju, održavaju, upravljaju, procjenjuju i istražuju IKT/IT sisteme, što znači da im je IKT glavni posao. Prema sektorima/oblastima, najviše je preduzeća iz finansijskog sektora koja su zapošljavala IKT/IT stručnjake 56,7%.

Grafik 2. Zapošljavanje IKT/IT stručnjaka u preduzećima

Na pitanje o korišćenju open source softvera, tokom januara 2012. godine, 81,7% preduzeća je izjavilo da je koristilo Internet pretraživač (npr. Mozilla, Firefox), što je najviše procenata u odnosu na ostale open source softvere koji su bili ponuđeni u samom pitanju. Internet pretraživač (npr. Mozilla, Firefox) najviše su koristila preduzeća iz nefinansijskog sektora 82,1%, dok su ovom procentu najbliža preduzeća iz oblasti proizvodnje, energije i građevinarstva 81,0%, a potom slijede preduzeća iz finansijskog sektora 75,0%.

Grafik 3. Korišćenje open source softvera u preduzećima (%)

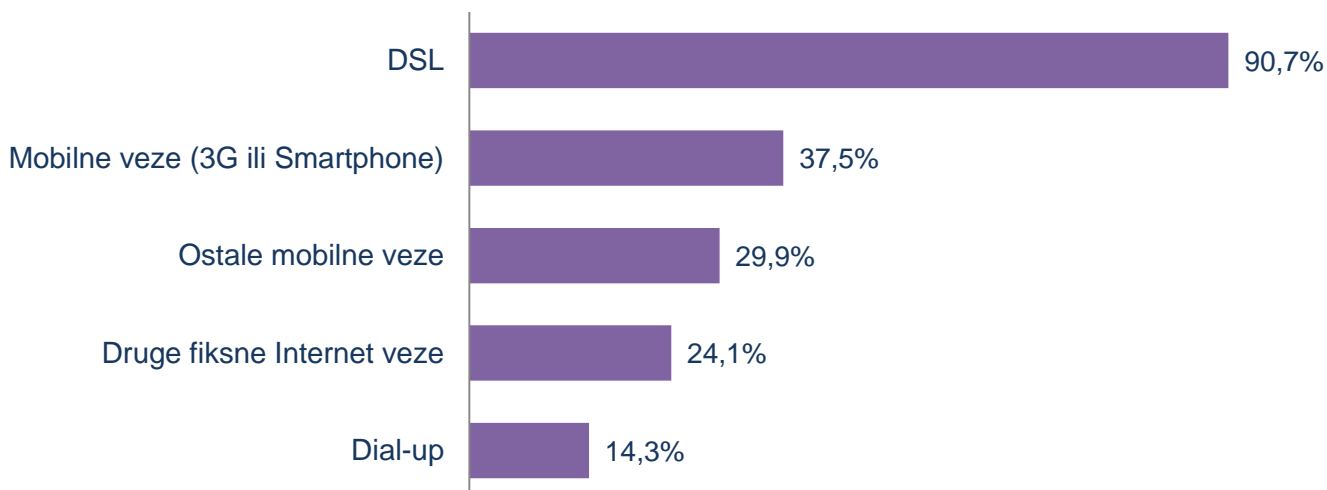

Preduzeća koja su imala pristup Internetu, tokom januara 2012. godine, koristila su sledeće vrste eksterne konekcije sa Internetom:

- ✓ DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itd.) veza
- ✓ Mobilne veze (najmanje 3G modem ili 3G telefon ili Smartphone) koristeći UMTS, CDMA2000 1xEVDO, HSDPA, PDA
- ✓ Ostale mobilne veze (npr. analogni mobilni telefon, GSM, GPRS, EDGE itd.)
- ✓ Druge fiksne Internet veze (npr. kablovski Internet, zakupljena linija, Frame Relay)
- ✓ Dial-up pristup preko telefonske linije ili ISDN veze

Kao što možemo vidjeti na Grafiku 4., od preduzeća koja su imala pristup Internetu tokom januara 2012. godine 90,7% preduzaća je imalo neki od DSL tipova konekcije, što predstavlja povećanje od 3,0% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 4. Korišćenje eksterne konekcije sa Internetom u preduzećima (%)

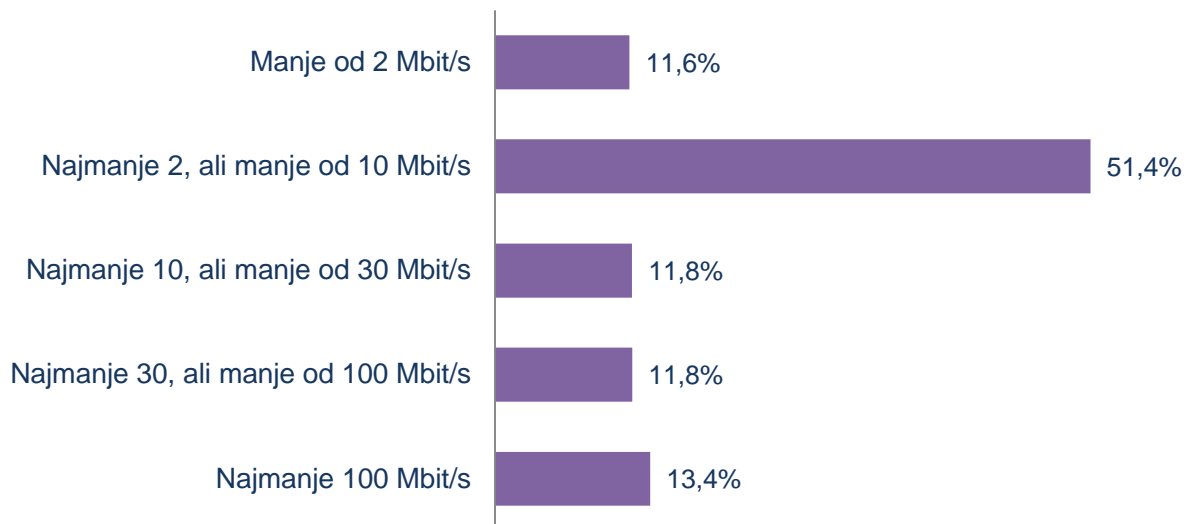

Pored vrste konekcije koju su preduzeća koristila, takođe interesantno pitanje se odnosi i na maksimalnu brzinu Interneta, koju su preduzeća koristila tokom januara 2012. godine.

Rezultati istraživanja pokazuju da je najviše preduzeća za pristup Internetu koristilo maksimalnu brzinu od najmanje 2 Mbit/s, ali manje od 10 Mbit/s, 51,4%. Svega 11,6% preduzeća je izjavilo da je koristilo brzinu Internet konekcije manju od 2Mbit/s, ali je takođe i mali broj preduzeća izjavio da koristi brzinu Interneta veću od 30 Mbit/s.

Kada posmatramo preduzeća u finansijskom sektoru vidimo da 68,3% preduzeća za pristup Internetu su koristila brzinu od najmanje 2 Mbit/s, ali manju od 10 Mbit/s, u sektoru proizvodnje procenat ovih preduzeća je 52, 0%, dok je u nefinansijskom sektoru procenat preduzeća iznosio 50,7.

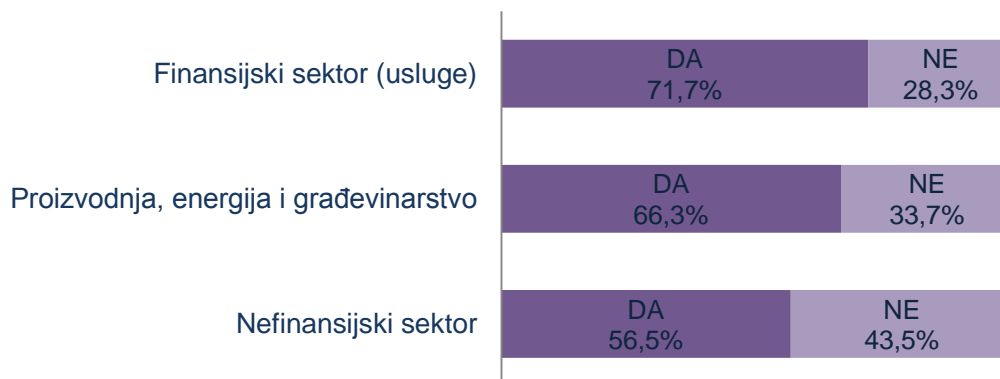
Grafik 5. Maksimalna brzina Internet konekcije u preduzećima (%)

Usluge javne administracije putem Interneta koristilo je 59,6% preduzeća, tokom 2011. godine. Preduzeća su mogla koristiti više usluga javne administracije putem Interneta, od kojih su najviše bile zastupljene:

- ✓ pribavljanje informacija 92,2%
- ✓ pribavljanje obrazaca 82,4%
- ✓ vraćanje popunjenih obrazaca 71,3%

Grafik 6. Korišćenje usluga javne administracije prema sektorima/oblastima

Preduzeća u svim sektorima su usluge javne administracije najviše koristila za pribavljanje informacija (sa web sajta ili homepage-a), pa je tako 93,0% preduzeća iz finansijskog sektora koristilo ovu mogućnost, 88,5% iz sektora proizvodnje, energije i građevinarstva i 93,9% preduzeća iz nefinansijskog sektora.

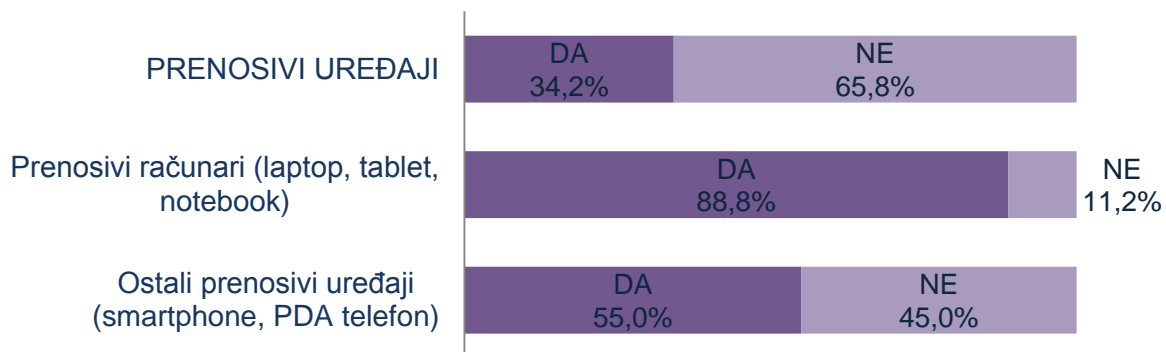
Mobilna veza sa Internetom podrazumijeva korišćenje prenosivih uređaja za povezivanje na Internet, putem mobilnih telefonskih mreža. Prenosivi uređaji su: prenosivi računari (notebook, netbook, laptop, tablet itd.) i ostali prenosivi uređaji (smarthphone, PDA telefon itd.)

Procenat preduzeća koja su obezbjeđivala svojim zaposlenim prenosive uređaje koji su omogućavali mobilnu vezu sa Internetom za poslovnu upotrebu, tokom januara 2012. godine iznosi 34,2%.

Od preduzeća koja su obezbjeđivala svojim zaposlenim prenosive uređaje, 88,8% preduzeća je obezbjeđivalo svojim zaposlenim prenosive računare, dok je 55,0% preduzeća obezbjeđivalo uređaje kao što su Smartphone ili PDA telefon.

Iz finansijskog sektora čak 73,3% preduzeća je izjavilo da je obezbjeđivalo svojim zaposlenim prenosive uređaje, dok je u nefinansijskom sektoru i sektoru proizvodnje taj procenat izuzetno manji i kreće se oko 33,0%.

Grafik 7. Obezbjeđivanje prenosivih uređaja u preduzećima u (%)

Automatsku razmjenu podataka između preduzeća i drugih IKT sistema izvan preduzeća, odnosno razmjenu poruka preko Interneta ili računarske mreže u dogovorenom formatu, koristilo je 37,7% preduzeća u Crnoj Gori, tokom januara 2012. godine. Preduzeća koja su vršila automatsku razmjenu poruka, obavljala su najčešće neke od sledećih aktivnosti:

- ✓ Slanje uputstava za plaćanje finansijskim ustanovama (70,0%)
- ✓ Slanje ili primanje informacija o proizvodima (78,8%)
- ✓ Slanje ili primanje špediterskih dokumenata (45,9%)

Na Grafiku 8. može se vidjeti procenat preduzeća koja su koristila automatsku razmjenu podataka u januaru 2012. godine, prema djelatnostima. Tako vidimo da u finansijskoj djelatnosti i djelatnosti osiguranja 73,3% preduzeća koristi ovu mogućnost, dok je taj procenat u drugim djelatnostima znatno niži i na primjer u građevinarstvu iznosi svega 37,7%.

Grafik 8. Automatska razmjena podataka između preduzeća i drugih IKT sistema prema djelatnostima

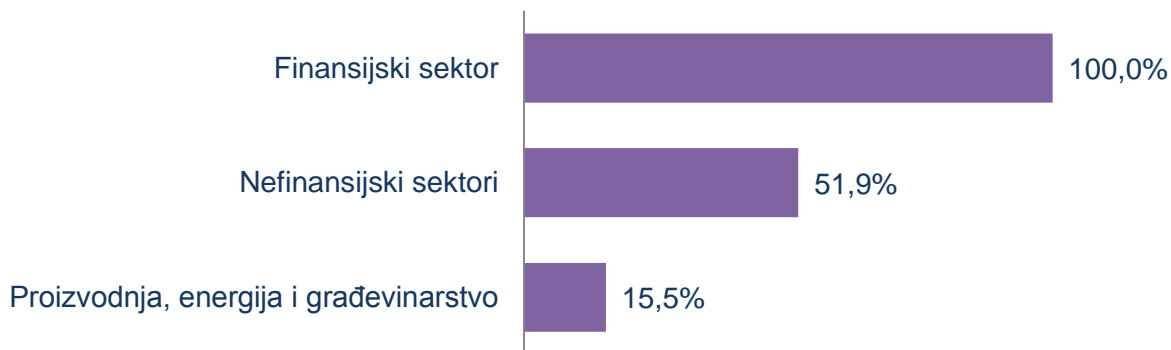

Kada je riječ o razmjeni elektronskih informacija u lancu upravljanja nabavkama, 45,1% preduzeća je redovno razmjenjivalo informacije elektronskim putem sa svojim dobavljačima ili klijentima, tokom januara 2012. godine. Od toga, 96,2% preduzeća redovno je razmjenjivalo elektronskim putem informacije sa svojim dobavljačima, dok je 87,6% preduzeća redovno razmjenjivalo elektronskim putem informacije sa svojim klijentima.

Procenat preduzeća koja su primala porudžbine putem web sajta iznosi 8,1%, dok je 11,7% preduzeća naručivalo proizvode ili usluge putem Interneta.

Prilikom prijema porudžbina putem Interneta 38,7% preduzeća (koja su primala porudžbine) je koristilo neki bezbjedonosni protokol, kao što su SSL ili TLS. Kada se preduzeća izdvoje prema sektorima, preduzeća iz finansijskog sektora su u potpunosti koristila neki bezbjedonosni protokol, 100%, dok je svega 15,5% preduzeća u sektoru proizvodnje, električne energije i građevinarstva koristilo neki bezbjedonosni protokol prilikom prijema porudžbina putem Interneta.

Grafik 9. Korišćenje bezbjedonosnih protokola u preduzećima prema sektorima/oblastima

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Zavod za statistiku Crne Gore po drugi put sprovodi istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Ovo istraživanje se odnosi na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima, kao i na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

Preduzeća

- ✓ Istraživanje je sprovedeno u periodu od 01. do 15. aprila 2012. godine
- ✓ Telefonski intervju.
- ✓ Stratifikovani uzorak. Veličina uzorka 617 preduzeća.
- ✓ Ciljna populacija su preduzeća sa 10 i više zaposlenih po djelatnostima (NACE Rev. 2).
- ✓ Referentni period za najveći broj pitanja je januar 2012. godine, dok su se pojedina pitanja odnosila na cjelokupnu 2011. godinu.

Podaci se publikuju i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremili:
Milica PAVLOVIĆ
Marko RADUNOVIĆ

Tel. +382-20-230-791

contact@monstat.org